

večerih so nastopali učitelji Glasbene Matice ljubljanske, med njimi nepozabni pianist Karel Hoffmeister; z njih pomočjo so se proizvajale skladbe starejših klasikov, pa tudi najboljših slovanskih glasbenikov. Letošnje tri večere se je gojila posebno kamorna glásba. Gg. Junek, Proházka in Vedral, učitelji Glasbene Matice iz Ljubljane, so nam predavali kolikor mogoče dovršeno. Bilo je seveda težavno izbrati primeren program; kajti našemu občinstvu ne morejo še ugajati skladbe težje dikcije. Pohvaliti je, da se je poseglo največ v slovanski repertoar; namesto nekaterih točk pa bi bili raje slušali Beethovna, Mendelsohna, Schumana. Kaka Beethovnova cello-sonata bi bila gotovo prodrla, ako bi jo bil predaval g. Junek s svojim polnim, gorkim tonom, in kaka glasbena slika na klavirju bi nam bila tudi ljubša nego Lisztova transkripcija!

Pri drugem glasbenem večeru smo imeli še poseben užitek. Slišali smo izbornega vijolinista g. Lhotskega. Zares, ob njegovem zdušnem igranju, ob njegovi divni tehniki se nam je zdelo, kakor da bi slušali kakega vijolinista najslavnejšega imena. Drugoč pa nam je pela gospica Devova. Naša dvorana je za solo-petje kaj prikladna, ker glas lahko popolnoma izpolni zvočno dvorano ter neposredno vpliva na vsakega poslušavca. Gospica Devova je pela nedosežno lepo; čisti glas, pravilna intonacija, imenitna interpretacija in pa še kar najintimnejši vpliv njenega petja v naši dvorani, vse to je učinilo vseskozi popoln uspeh. —

Z domačimi močmi se goji skoro edino le petje v zboru. Za to imamo učitelja g. Hladnika. To je mož, ki vztrajno in marljivo uporablja svoje obile talente; pa tudi njegove trudoljubivosti ni smeti zabiti. Spričo teh lastnosti se je povzpел osobito glede vodstva zborovega petja na umetniško višino. Mešani zbor — blizu 80 mladih grl — nam je proizvajal naše najlepše domače pesmi, pa strašil se ni tudi težavnejše naloge: pel je tudi 2 kora iz Dvořakove »Stabat Mater« ter si s preciznim proizvajanjem pridobil splošno priznanje. — Slednjič treba pa še navesti, da so se združili učitelji naše šole in drugi člani v orkester; res, da nedostaje trobil in pihal (razen piščali), pa vsekakor je to začetek bodočemu popolnemu orkestru.

To-le je storila tukajšnja šola Gl. M.! Kakega pomena je njeno delovanje za nas, to posebno občuti tisti, ki ve, kako neugodna so naša občila z drugimi kraji, ki so v glasbenem oziru na boljšem. Pa tudi sicer ima Gl. M. vzvišeno nalogo, povzdigniti našo glasbo iz diletantstva na umetnostno stališče. Res, da ima novomeška šola včasih male boje z malenkostnimi predsodki nekaterih oseb, a to nič ne de; ona je v pravih rokah, za njen uspeh se ne bojimo. Upamo pa, da bodo vzgojevalni pomen Matičinih šol pojmiли povsod tisti faktorji, katerim je take zavode podpirati moralno in gmotno. Matičin odbor v Ljubljani naj bi enake šole ustanavljal po vseh naših večjih mestih, posebno pa, kjer so srednje ali enake šole. V Kranju, Idriji, Celju, Mariboru, Ptuju, Trstu, Gorici itd. naj bi imeli vsaj po enega Matičinega učitelja, vzdrževanje šol naj bi pa zjamčili nekaj deželni in mestni zastopi, nekaj trdni denarni zavodi. Brez dvoma bi se društveno delovanje na ta način povzdignilo na še dosti višjo stopinjo in pospešilo kulturni razvitek našega naroda prav obilo.

Dr. + E.

Srbska glasba. Naš rojak Davorin Jenko je izdal na troške srbske kraljevske akademije te-le muzikalije: »Dvanajst srpskih pesama« za moški zbor (8°. 53 str.). Cena 5 din. — »Uvertira Milan« za glasovir (4°. 9 str.)

Cena 1'50 din. — Uvertira Kosovo za glasorir (4°. 11 str.). Cena 2'50 din. — »Osam srpskih pesama« za en glas in spremljanje klavirja. (4°. 33 str.). Cena 5 din. — »Srpska narodna himna« (4°. 3 str.). Cena 2 din. Poslednja kompozicija je svojina kompoziterjeva.

Ruska tragedka Marija Gavriilovna Savina. Kolikor je nam znano, se ruski gledališki umetniki še niso mnogo kazali zapadnemu svetu. Nastop petrograjske dvorne heroine Savine in njenih tovarišev v Berlinu in Pragi je bržkone izmed prvih gostovanj ruskih igravcev na tujih tleh. Recimo takoj, da se je to podjetje zelo posrečilo. Nastop ruske družbe je vredno zabeležiti kot imeniten dogodek v gledaliških letopisih omenjenih mest. Brlinsko in praško občinstvo, ki pozna Elconoro Duse, Saro Bernhardt in druge zvezde prve velikosti, je pač strmelo, ko je gledalo na odru nedosežno umetnico z daljnega iztoka, o kateri še ni bilo vedelo ničesar.

V Pragi so nastopili Rusi sredi aprila t. l. Dasi so prihajale iz Berlina zelo ugodne in laskave vesti o uspehih ruskih igravcev, smo vendar mislili, da je dober del navdušenja, s katerim so jih v Pragi sprejeli takoj ob prvem nastopu, pripisovati narodni naklonjenosti. Tembolj nas je veselilo, ko smo se preverili, da so ruski gostje zgolj kot umetniki pošteno zaslužili podane jim lovorike. Uprizorili so v Pragi tri igre, med katerimi sta bili dve izvorni ruski — Suvorinova »Tatjana Rjepina« in Spažinskega »Gospa majorka« — in pa naša stara znanka »Dama s kamelijami«. Škoda, da nismo videli baš ruskih dveh, kateri bi nas bili pač bolj zanimati, in v katerih so se gostje brez dvoma posebno izkazovali. Ali tudi z »Damo s kamelijami« — ki smo jo videli že tolikrat, na toliko krajih in v toliko jezikih, dobro, srednje in slabo igrano — smo bili to pot vsled izborne uprizoritve zadovoljni kakor nikoli poprej. Tudi v tej igri, ki ima sicer samo dve večji ulogi, nam je bila dana prilika, da smo presodili zmožnosti predstavljavcev in spoznali, do katere višine se je vzpela reproduktivna gledališka umetnost na Ruskem. — Marija Gavriilovna Savina nam ostane v neizbrisnem spominu kot umetnica redke razumnosti in čistega okusa, umetnica, ki igra sicer realistično, istinito, toda ne prestopa tiste meje, pri kateri se realizem stopnjuje do naturalizma, ki pretirava učinku na ljubo. Savina se ne meni za efekte in ne išče v značajih »novih nuances«; ona igra svoje junakinje naravno in preprosto ter izkuša pogoditi značaj, kakršnega si je mislil pisatelj, ne da bi polagala v ulogo zanimivih podrobnosti. Njeno kretanje in govorjenje ostaja v mejah plemenite zmernosti. Brez silne gestikulacije in povzdigovanja glasu izraža notranje viharje pogosto samo z mimiko svojega zgovornega obraza. V njenih divnih očeh se odsvita vse, kar se godi v njenem srcu. Razume se, da zna Savina tudi mojstrsko umirati kakor katerakoli velika umetnica na odru, morda bolje in lepše, ker ne hlasta po naturalističnih učinkih in ne muči gledavčevih živcev. Narava in preprostost vodita njeno visoko umetnost. In v tem je, rekel bi, v nekakem soglasju s svojimi velikimi rojaki, ki po istih načelih ustvarjajo umotvore na slovstvenem polju.

Tudi v tem kaže Savina svoj pravi umetniški okus, da si jemlje odlične igravce na pot kakor nobena druga zvezda na gledališkem nebu. Savinin ensemble šteje kolikor članov toliko umetnikov. Skupno igranje ruskih gostov v »Dami s kamelijami« je vzorno. Vidi se, da vsak razume pomen svoje vloge za celotni vtisk predstavljanega dejanja. Tudi male ulogice so premišljene in poverjene dobrim močem. Kakor Savina sama, se drže tudi njeni tovariši pre-